

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 94 ΕΑΔΗΣΥ/2024

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 23 Αυγούστου 2024, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου αρ.7-9 γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Προεδρεύουσα: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλος: Δημήτριος Χανής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Μέλη: Νικολέτα Κοττά (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Χρυσάνθη Ζαράρη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Η Πρόεδρος, κ. Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, απουσίασε αιτιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια : Ζωή Μεταξιώτου, Χημικός Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, Αυτοτελές Γραφείο Θεσ/νίκης.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η Εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης) και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες, αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας του **Υπουργείου Δικαιοσύνης** με τίτλο «*Προμήθεια και Τοποθέτηση Κιγκλιδωμάτων Ασφαλείας στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου*» εκτιμώμενης αξίας εκατόν εξήντα εννέα χιλιάδων ευρώ (169.000,00€) πλέον ΦΠΑ.

Με το υπ' Αρ. Πρωτ. Εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 7863/31.07.2024 αίτημά του προς την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), το Υπουργείο Δικαιοσύνης αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει στη «διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4412/2016» για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας με τίτλο «Προμήθεια και Τοποθέτηση Κιγκλιδωμάτων Ασφαλείας στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου», εκτιμώμενης αξίας εκατόν εξήντα εννέα χιλιάδων ευρώ (169.000,00€) πλέον ΦΠΑ. Η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης αποσκοπεί στην τοποθέτηση ασφαλούς περιφράξης στον περιβάλλοντα χώρο του Δικαστικού Μεγάρου του Αρείου Πάγου, με σταθμούς ελέγχου εισόδου-εξόδου ώστε να καθίσταται εφικτός ο προσήκων έλεγχος εισερχομένων και εξερχομένων, προκειμένου να διασφαλισθούν τα μέλη του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, οι πολίτες και οι δικηγόροι από τον κίνδυνο επιχείρησης εγκληματικών ενεργειών εντός του δικαστικού μεγάρου, όπως αναλύεται κατωτέρω.

I. Ιστορικό – Πραγματικά περιστατικά

1. Στο κρινόμενο αίτημα το αιτούν παραθέτει τα ακόλουθα στοιχεία:

1.1H Ελλάδα, σύμφωνα με πρόσφατα στατιστικά στοιχεία διεθνών οργανισμών, διατηρεί υψηλή θέση στους πίνακες κατάταξης φαινομένων εγκληματικότητας και τρομοκρατίας παρά τις εκτεταμένες ενέργειες της πολιτείας σε νομοθετικό και εκτελεστικό επίπεδο. Ενδεικτικά, όπως προκύπτει από στοιχεία του Οργανισμού «Παγκόσμια Πρωτοβουλία κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος» (Global Initiative Against Transnational Organized Crime), η Ελλάδα κατέχει τη 13η θέση μεταξύ των χωρών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βαθμολογία 5,35/10 και με πρόβλεψη ανόδου με ρυθμό 0,43. Περαιτέρω, και ιδίως σε σχέση με την τρομοκρατία, σύμφωνα με τα στοιχεία του «Ινστιτούτου για τα Οικονομικά και την Ειρήνη» (Institute for Economics & Peace) που δημοσιεύονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η χώρα μας κατατάσσεται στην 1^η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ με βαθμολογία 4,79 και την 34^η θέση παγκοσμίως επί συνόλου 88 κρατών.

1.2H ως ανωτέρω σκιαγραφηθείσα δυσμενής κατάσταση, αναφορικά με τα φαινόμενα εγκληματικότητας και τρομοκρατίας, επιβεβαιώνεται εν τοις πράγμασι, μεταξύ άλλων, με την καταγεγραμμένη αύξηση κρουσμάτων τρομοκρατικών επιθέσεων εις βάρος μελών του Δικαστικού Σώματος αλλά και εναντίον των δικαστικών μεγάρων. Ειδικότερα, κατά τη χρονική περίοδο 2023-2024 έλαβαν χώρα τα ακόλουθα συμβάντα με αποδέκτη το Δικαστικό Σώμα της χώρας:

- **26.05.2023:** Τρομοκρατική επίθεση κατά δικαστικού λειτουργού και Α' Αντιπροέδρου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων που έλαβε χώρα στην οικία του.
- **16.11.2023:** Τρομοκρατική επίθεση κατά δικαστικού λειτουργού με αποστολή εκρηκτικού μηχανισμού στη οικία του.
- **13.02.2024:** Τρομοκρατική επίθεση κατά δικαστικών λειτουργών η οποία έλαβε χώρα με αποστολή εκρηκτικού μηχανισμού στο μέγαρο του Εφετείου Θεσσαλονίκης.
- **27.06.2024:** Τρομοκρατική επίθεση εις βάρος της Προέδρου του Αρείου Πάγου με ρίψη βόμβας μολότοφ στον χώρο έμπροσθεν της εισόδου της οικίας της, με αποτέλεσμα τον σοβαρό τραυματισμό του φρουρού της Προέδρου ο οποίος επέβαινε επί σταθμευμένου αστυνομικού οχήματος.

Οι ανωτέρω τρομοκρατικές ενέργειες συνιστούν εξαιρετικά ανησυχητική εξέλιξη και επιχειρούν την εδραίωση ενός περιβάλλοντος άσκησης του δικαστικού λειτουργήματος υπό το κράτος του φόβου εγκληματικών και τρομοκρατικών ενεργειών, γεγονός που δοκιμάζει το φρόνημα των μελών του Δικαστικού Σώματος και δημιουργεί κινδύνους κατάρρευσης του δικαιοδοτικού συστήματος. Οι δράστες, πλέον, δεν διστάζουν να εκδηλώσουν επιθέσεις εντός των δικαστικών μεγάρων, όπως στην περίπτωση του Εφετείου Θεσσαλονίκης, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης του συμβολισμού των εγκληματικών ενεργειών τους, στρεφόμενοι κατά της ίδιας της ομαλής λειτουργίας της δικαιοσύνης.

Η κατάσταση, όπως διαμορφώνεται μετά τις ανωτέρω τρομοκρατικές ενέργειες, είναι εξαιρετικά ανησυχητική και καθιστά επιτακτική την ανάγκη λήψη αποτρεπτικών μέτρων προς δημιουργία κλίματος ασφάλειας και προστασίας των λειτουργών της δικαιοσύνης, διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της δικαιοσύνης και κατοχύρωση της δημόσιας ασφάλειας, συνιστώσες του Κράτους Δικαίου που, εν προκειμένω, κλονίζεται από τις διαρκώς αυξανόμενες τρομοκρατικές επιθέσεις. Περαιτέρω, οι πρόσφατες επιθέσεις καταδεικνύουν μια σαφή και συνεχή απειλή κατά της δικαιοσύνης και των θεσμών της χώρας. Οι επιθέσεις αυτές δεν είναι μεμονωμένα περιστατικά αλλά διαφαίνεται πως αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής τρομοκρατικής δράσης, με στόχο την αποσταθεροποίηση και την υπονόμευση των θεσμών, με την πρόσφατη επίθεση στην οικία της Προέδρου του Αρείου Πάγου να αποτελεί την κορύφωση αυτής της κλιμάκωσης. Τα ανωτέρω δεδομένα και στοιχεία αποδεικνύουν, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, τόσο την ύπαρξη σοβαρότατου κινδύνου επανάλιψης των τρομοκρατικών ενεργειών εις βάρος της Προέδρου και των λοιπών μελών του Αρείου Πάγου όσο και την ύπαρξη άμεσου και ενεστώτος κινδύνου εκδήλωσης τρομοκρατικών χτυπημάτων στον ίδιο τον χώρο του Μεγάρου του Αρείου Πάγου. Τους ίδιους φόβους εκφράζει, δια της υπ' Αριθ. Πρωτ. 1667/18.07.2024 επιστολής της προς την Υπηρεσιακή Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης η Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, στην οποία (επιστολή) η ανώτατη δικαστικός ζητεί την άμεση παρέμβαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, προκειμένου τάχιστα να θωρακισθεί το Μέγαρο του Αρείου Πάγου συνδέοντας την εν λόγω ανάγκη με την πρόσφατη τρομοκρατική επίθεση που δέχτηκε. Στην εν λόγω επιστολή, η Πρόεδρος επισημαίνει την ύπαρξη αρρυθμιών τόσο στον έλεγχο προσώπων όσο και αντικειμένων στην κεντρική είσοδο/έξοδο του κοινού, των δικαστικών λειτουργών και των δικαστικών υπαλλήλων επί της οδού Λεωφόρου Αλεξάνδρας. Περαιτέρω, όπως επικαλείται, κρίνεται απαραίτητη, σε συνέχεια προσφάτως διενεργηθείσας σύσκεψης σε ανώτατο κλιμάκιο για θέματα ασφαλείας του Αρείου Πάγου, η κατασκευή ασφαλούς περίφραξης στον περιβάλλοντα χώρο τούτου, με σταθμούς ελέγχου εισόδου-εξόδου ώστε να καθίσταται εφικτός ο προσήκων έλεγχος από τα αρμόδια όργανα.

- 1.3** Στις **19.07.2024** το Τμήμα Προμηθειών του Υπουργείου Δικαιοσύνης αιτείται, με αποστολή σχετικού μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, την κατάρτιση εγγράφου επικαιροποιημένων τεχνικών προδιαγραφών και την έναρξη διαδικασιών έρευνας αγοράς για την υποβολή προσφορών με αντικείμενο την προμήθεια και εγκατάσταση κιγκλιδωμάτων ασφαλείας στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου.

Την ίδια ημέρα (**19.07.2024**) οι επικαιροποιημένες Τεχνικές Προδιαγραφές υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα εκκινούν οι διαδικασίες έρευνας αγοράς με αποστολή προσκλήσεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς δύο (2) οικονομικούς φορείς.

Στις **23.07.2024** το Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας του Υπουργείου, κατόπιν παραλαβής των δύο σχετικών ενδεικτικών προσφορών, τις υποβάλλει στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου προς σχολιασμό αναφορικά με την τεχνική τους επάρκεια.

Στις **26.07.2024** το Τμήμα Προμηθειών υποβάλλει τεκμηριωμένο αίτημα δέσμευσης πίστωσης ύψους διακοσίων εννέα χιλιάδων πεντακοσίων εξήντα ευρώ (209.560,00 €) από τον προϋπολογισμό εξόδων του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) το οποίο γίνεται δεκτό. Με την υπ' αριθμ. 11127 δέσμευση πιστώνεται το ως άνω ποσό εις βάρος του ΚΑΕ 9725 του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2024 (ΑΔΑΜ: 24REQ015202079-ΑΔΑ:ΨΔΖΞ46ΨΧΥΙ-Χ12) για την προμήθεια και τοποθέτηση κιγκλιδωμάτων στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου για λόγους διασφάλισης της δημόσιας προστασίας με κωδικό κοινού λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV): 34928200-0 – Περιφράξεις.

2. Δοθέντος του ανωτέρω ιστορικού, το Υπουργείο Δικαιοσύνης υπέβαλε αίτημα προς την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. για την παροχή σύμφωνης γνώμης της περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, βάσει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης με τίτλο «*Προμήθεια και τοποθέτηση κιγκλιδωμάτων ασφαλείας στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου*», εκτιμώμενης αξίας εκατόν εξήντα εννέα χιλιάδων ευρώ (169.000,00€) πλέον ΦΠΑ.

II. Νομικό Πλαίσιο

3. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: *“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”*.

III. Νομική Εκτίμηση

4. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Δικαιοσύνης το οποίο αποτελεί Κεντρική Κυβερνητική Αρχή (Κ.Κ.Α) καθώς συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμηθειών (με παρεμπόμπουσες εργασίες τοποθέτησης). Η ανωτέρω σύμβαση, αφενός λόγω αντικειμένου και αφετέρου λόγω της εκτιμώμενης αξίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 και κατά συνέπεια, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει.
5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. σχ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη

βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32). Η σχετική δε απόφαση της αναθέτουσας αρχής, πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. Σ.τ.Ε. 1747/2011, 1987/2021).

6. Εν προκειμένω η αναθέτουσα επικαλείται ρητώς, ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός του, τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016. Δέον, επομένως, όπως διερευνηθεί εάν πληρούνται **σωρευτικά οι** ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού,
- β) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής και
- γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. 1702/2021 σκ. 5, 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, υπό την επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, Σ.τ.Ε. 1987/2021, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

7. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης ως άνω διάταξης, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ότι η στοχοποίηση των δικαστικών λειτουργιών, στο πλαίσιο των αδιαμφισβήτητων κλιμακούμενων τρομοκρατικών ενεργειών την τελευταία διετία, δεν συνιστά ενέργεια συγκυριακή και μεμονωμένη, αλλά αντιθέτως συντονισμένη και ανήκουσα σε ένα σχέδιο κάμψης του αισθήματος ασφάλειας των δικαιοδοτικών οργάνων και τρώσης ενός εκ των πυλώνων του Ελληνικού Κράτους. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι οι ενέργειες αυτές διακρίνονται από συμβολισμό, καθότι στοχοποιούν τόσο τα μέγαρα απονομής της

δικαιοσύνης όσο και τα μέλη του δικαστικού σώματος, με αποκορύφωμα την πρόσφατη επίθεση στο Εφετείο Θεσσαλονίκης και την τρομοκρατική επίθεση εις βάρος της Πρόεδρου του Αρείου Πάγου με ρίψη βόμβας μολότοφ στον χώρο έμπροσθεν της εισόδου της οικίας της, με αποτέλεσμα τον σοβαρό τραυματισμό του φρουρού της. Κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, τα ανωτέρω συμβάντα αποδεικνύουν την ύπαρξη σοβαρότατου επικείμενου κινδύνου επανάληψης παρόμοιων τρομοκρατικών ενεργειών στο προσεχές μέλλον, ενώ επισημαίνει την κατεπείγουσα αναγκαιότητα προληπτικής δράσης και ανάληψης ενεργειών ενόψει ενός άμεσα προβλέψιμου κινδύνου, προκειμένου να προστατευτεί η δημόσια ασφάλεια και οι θεσμοί της Πολιτείας. Τονίζει δε, περαιτέρω, ότι η μη ανάληψη δράσης και προληπτικών μέτρων εκ μέρους της Πολιτείας, σε περίπτωση επικείμενου προβλέψιμου κινδύνου, θα μπορούσε να συνιστά, δυνητικά, παραβίαση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και να επιφέρει νομικές συνέπειες για τη χώρα.

Στο πλαίσιο αυτό, υφίσταται κατεπείγουσα ανάγκη άμεσης θωράκισης του δικαστικού μεγάρου του Αρείου Πάγου, ενόψει της προσεχούς έναρξης του νέου δικαστικού έτους την 16.09.2024, όπως επικαλείται και η ίδια η Πρόεδρος του Αρείου Πάγου στη σχετική επιστολή της (Αριθ. Πρωτ. 1667/18.07.2024), δεδομένου ότι τα υφιστάμενα μέτρα ασφαλείας του δικαστικού μεγάρου του Αρείου Πάγου κρίνονται ιδιαιτέρως ανεπαρκή και δεν διασφαλίζουν τις απαιτούμενες συνθήκες άσκησης του δικαστικού λειτουργήματος. Σημειωτέον δε, ότι η ανάγκη αυτή καθίσταται —περαιτέρω— κατεπείγουσα καθότι η έναρξη του νέου δικαστικού έτους σηματοδοτεί και την έναρξη άσκησης των δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων του Αρείου Πάγου προς εκδίκαση πλήθους υποθέσεων που αφορούν στη σύσταση, δράση και διεύθυνση εγκληματικών ενεργειών και τρομοκρατικών οργανώσεων εθνικής αλλά και διεθνούς δραστηριότητας.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η εν λόγω **κατεπείγουσα ανάγκη** θωράκισης του δικαστικού μεγάρου του Αρείου Πάγου με την προμήθεια και τοποθέτηση κιγκλιδωμάτων ασφαλείας στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου και η θεραπεία αυτής, στην οποία κατατείνει η αιτούμενη σύμβαση, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επιστευσμένης διαδικασίας συμπεριλαμβανομένης. Περαιτέρω, η εν λόγω κατεπείγουσα ανάγκη, ως οφειλόμενη σε **απρόβλεπτες περιστάσεις, ήτοι τις πρόσφατες και πρωτοφανείς για τα ελληνικά εγκληματολογικά δεδομένα τρομοκρατικές επιθέσεις**, οι οποίες χαρακτηρίζονται τόσο από κλιμακούμενη ένταση όσο και από πρωτόγνωρη μεταβολή της μορφής των επιθέσεων εις βάρος των δικαστικών λειτουργιών, βρίσκεται, όπως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή, **εκτός της σφαίρας ευθύνης της και ζητείται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο**. Πιο συγκεκριμένα:

7.1 Η διαρκώς κλιμακούμενη απειλή εναντίον μελών του Δικαστικού Σώματος σαφώς συνιστά παράγοντα ο οποίος υπονομεύει την ομαλή λειτουργία της δικαιοσύνης και της δημόσιας ασφάλειας στοχεύοντας στην αποσταθεροποίηση των θεσμών και τη δημιουργία ενός κλίματος βίας, ανασφάλειας και απειλών, στο πλαίσιο του οποίου τα μέλη του Δικαστικού Σώματος αδυνατούν να απονέμουν δικαιοσύνη υπό όρους ψυχραιμίας και νηφαλιότητας. Οι ως άνω αναφερθείσες πρόσφατες και καινοφανείς για τα ελληνικά δεδομένα τρομοκρατικές επιθέσεις καθιστούν περισσότερο από άμεση την αναγκαιότητα λήψης κρατικών μέτρων ασφαλείας, προς εξασφάλιση του ανεπηρέαστου της δικαστικής κρίσης από εξωτερικές παρεμβάσεις και πιέσεις. Η ανάγκη αυτή καθίσταται κατεπείγουσα αφενός λόγω του υψηλότατου κινδύνου επαπειλούμενων τρομοκρατικών επιθέσεων, όπως αυτός εκτιμάται τόσο από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές όσο και από διεθνείς οργανισμούς (Πρβλ. παράγραφο 1.1 ανωτέρω) και αφετέρου λόγω της ανεπάρκειας των υφιστάμενων μέτρων προστασίας και ασφαλείας των δικαστικών μεγάρων και εν προκειμένω του μεγάρου του Αρείου Πάγου. Η τρέχουσα κατάσταση ελέγχου κατά την είσοδο/έξοδο προσώπων και αντικειμένων στο μέγαρο του Αρείου Πάγου κρίνεται ανεπαρκής ιδιαίτερα κατόπιν των πρόσφατων τρομοκρατικών

επιθέσεων. Επιπλέον, η κύρια είσοδος του μεγάρου του Αρείου Πάγου βρίσκεται επί της Λεωφόρου Αλεξάνδρας χωρίς ύπαρξη προστατευτικού περιβόλου, προστατευτικού κιγκλιδώματος ή άλλης περιφράξης (Βλ. Εικ. 1). Ως εκ τούτου, δεν αμφισβητείται η άμεση ανάγκη προμήθειας και τοποθέτησης ενός ολοκληρωμένου συστήματος κιγκλιδωμάτων ασφαλείας στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου, η οποία διαφαίνεται να είναι κατεπείγουσα λόγω της προσεχούς έναρξης του νέου δικαστικού έτους ήτοι από τις 16.09.2024. Το εν λόγω ορόσημο προφανώς δεν συμβιβάζεται -στο παρόν χρονικό σημείο- με τις προθεσμίες που θέτουν άλλες τακτικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ενώ, κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, εκτιμάται πως θα απαιτούντο τουλάχιστον 50 ημέρες για την υπογραφή σύμβασης στα πλαίσια ανοιχτής διαγωνιστικής διαδικασίας.

Διαφαίνεται, περαιτέρω, ότι η ως ανωτέρω διαμορφωθείσα κατάσταση κατεπείγουσας ανάγκης δεν απορρέει από έλλειψη επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής. Τουναντίον, με βάση το δοθέν ιστορικό, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενήργησε ταχύτατα από την υποβολή της επιστολής της Προέδρου του Αρείου Πάγου προς την Υπηρεσιακή Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης (18.07.2024) έως και την υποβολή του κρινόμενου αιτήματος (31.07.2024). Στο διάστημα αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης δρομολόγησαν όλες τις απαραίτητες ενέργειες τόσο για τον καθορισμό των αναγκών, τη διαμόρφωση των προδιαγραφών, την διενέργεια έρευνας αγοράς και την εξεύρεση των αναγκών πόρων για την αντιμετώπιση της ανάγκης.

7.2 Όσον αφορά στην ύπαρξη **απρόβλεπτων γεγονότων** που κατέστησαν αδύνατο τον έγκαιρο προγραμματισμό των αναγκών της, η αναθέτουσα υποστηρίζει ότι μόλις το έτος 2023 οι επιθέσεις εις βάρος δικαστικών λειτουργιών ξεκίνησαν να λαμβάνουν τη μορφή συντονισμένων και με τρομοκρατικά κίνητρα ενεργειών. Ωστόσο, επειδή οι εν λόγω επιθέσεις λάμβαναν χώρα στην οικία των δικαστικών λειτουργιών, κρίθηκε αναγκαία και επαρκής η λήψη ατομοκεντρικών μέτρων ασφαλείας (τοποθέτηση ή ενίσχυση της φύλαξης των κατοικιών θυμάτων, ενίσχυση περιπόλων των δυνάμεων της ΕΛ.ΑΣ., κλπ.). Όμως τον Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους διαπιστώνεται ότι αρχίζει να μεταβάλλεται ο χαρακτήρας των επιθέσεων αυτών οι οποίες πλέον εκδηλώνονται στους χώρους των δικαστικών μεγάρων (Εφετείο Θεσσαλονίκης), γεγονός καινοφανές για τα ελληνικά – μέχρι σήμερα- εγκληματολογικά δεδομένα. Ως εκ τούτου, αυτή η κλιμάκωση της έντασης και η μεταβολή της μορφής των επιθέσεων εις βάρος δικαστικών λειτουργιών διαφαίνεται ότι θα μπορούσαν να συνιστούν γεγονότα που, αντικειμενικά και με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής, δεν θα μπορούσαν να προβλεφθούν από την αναθέτουσα αρχή, ενώ παράλληλα θέτουν νέα δεδομένα όσον αφορά στα μέτρα προστασίας που επιβάλλεται να ληφθούν, προκειμένου να διασφαλισθεί ένα περιβάλλον άσκησης της δικαστικής εξουσίας υπό καθεστώς νηφαλιότητας, ανεξαρτησίας και ασφάλειας.

7.3 Τέλος, σε ό,τι αφορά το απολύτως αναγκαίο μέτρο, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει ότι θα προβεί στην ανάθεση της αναγκαίας προμήθειας τόσο σε επίπεδο ποιοτικών προδιαγραφών όσο και οικονομικό επίπεδο επιλέγοντας την οικονομικότερη εκ των υποβληθεισών προσφορών επιδιώκοντας και την περαιτέρω μείωση του κόστους κατόπιν διαπραγμάτευσης. Οι παρεμπόδιτες εργασίες τοποθέτησης των κιγκλιδωμάτων ασφαλείας θα έχουν την απολύτως αναγκαία διάρκεια με την παράδοση της εγκατεστημένης περιφράξης έως την 16^η Σεπτεμβρίου 2024. Ως εκ τούτου κρίνεται βασίμως ότι το αντικείμενο της κρινόμενης σύμβασης έχει τεθεί στο απολύτως αναγκαίο μέτρο, ενώ διαφαίνεται ότι είναι ρεαλιστικό και τεχνικά υλοποιήσιμο, όπως προκύπτει από τις προσφορές των υποψήφιων αναδόχων ενώ το φυσικό αντικείμενο της σύμβασης έχει τεχνικά αδιαίρετο χαρακτήρα και ως εκ τούτου πρέπει να ανατεθεί στο σύνολό του προκειμένου να επιτελέσει τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται

Εκ των ανωτέρω, διαφαίνεται, τέλος, ότι η -αναμφισβήτητα- κατεπείγουσα ανάγκη τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη απρόβλεπτη κατάσταση της κλιμακούμενης απειλής τρομοκρατικών επιθέσεων οι οποίες δεν έχουν πλέον μόνον ατομοκεντρικό χαρακτήρα, αλλά μεταστρέφονται και εκδηλώνονται στους χώρους των ίδιων των δικαστικών μεγάρων.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης Γνώμης, της Επιτροπής της Αρχής περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας του **Υπουργείου Δικαιοσύνης** με τίτλο «*Προμήθεια και Τοποθέτηση Κιγκλιδωμάτων Ασφαλείας στον περιβάλλοντα χώρο του Αρείου Πάγου*» εκτιμώμενης αξίας εκατόν εξήντα εννέα χιλιάδων ευρώ (169.000,00€) πλέον ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων και σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας Γνώμης.

Αθήνα, 23 Αυγούστου 2024

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Ευαγγελία Κουτούπα